

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Un alt semicentenar.

— Dieta Ardealului dela 1863. —

III.

Alegerile.

Indemnă de presa română, și mai ales de părintescul glas al Arhiepiscopului, inteligența română din Ardeal s'a ridicat și de astădată la culmea datorinței și a misiunii sale. A făcut atent poporul asupra drepturilor și datorințelor sale în fața alegerilor pentru dietă, a purtat de grije ca listele electorale să fie compuse cu exactitatea cea mai mare în ce privește trecerea alegătorilor români în ele, a făcut candidările de lipsă în cercurile electorale românești cu ținerea în vedere a susceptibilităților confesionale, și astfel având bine pregătite toate, cu alegători bine organizați și bine disciplinați a intrat în luptele electorale, eșind învingătoare din ele pe întreaga linie.

Notă bună și vrednică de amintire pentru inteligența română din zilele acelea rămâne faptul, că oamenii nu s'au îmbulzit se pună mâna pe mandate, ci mulți dintre candidați au repășit în favorul altora, mai binemeritați, făcând astfel posibil, ca în dietă se între din încrederea poporului român cei mai de frunte bărbați ai sei, cei cu mai bune pregătiri, cari se fie în stare se țină în parlament lupta și concurența cu colegii lor sași și maghiari, bine exercitați pe terenul a-acesta nou pentru Români.

Laudă și admirație se cuvine apoi alegătorilor români, cari cu toate că pe vremea lucrului celui mai urgent de câmp au fost chemați la urnă, le-au lăsat toate la o parte și în șiruri bine închiegate au mers să-și dea votul, rămânând acasă numai cei bolnavi și neputincioși, cărora îndepărtarea de acasă le era imposibilă. Au fost cer-

curi în cari numai 2—3 alegători români nu și-au putut da votul, ear ceilalți toți s'au prezentat la urnă.

Făcându-s'au încercări de a-i desbina pe Români, de a-i aduce în confuzie și de a-i abate de la votarea pentru candidatul lor național; dar toate încercările de natura a-aceasta au ramas neisbutite, pentru că dragostea de neam a alegătorilor români era pe atunci mai mare decât cel mai mare favor ce li se putea promite din partea contrarilor politici. Mergeau Români la urnă ca la biserică, fără se privească în dreapta, ori în stânga, ci numai înainte, la steagul național.

Români au pus candidați și în cercuri în cari amestecați fiind cu alte naționalități nu formau ei majoritatea alegătorilor, numai pentru ca să se manifesteze și aicea ca Români. Așa de es. în Oșna Sibiuului, 70 alegători români trecuți în liste, toți au votat, afară de 2 absenți, pentru candidatul lor român, dar Maghiarii, cu 102 alegători, formând majoritatea, au dat mandat candidaturii lor. Așa la Sebeșul-săseș, unde earăși 70 de alegători au votat pentru candidați români, cu toate că știau, că 154 de voturi săsești vor scoate învingători din urnă pe candidații Sașilor, cum s'a și întâmplat. Și tot așa și pe alte locuri, chiar și unde erau mai puțini alegătorii români.

Un act de frumoasă recunoștință față de *Alexandru Papu Ilarian*, entusiastul luptător național dela 1848—49, au săvârșit cei de pe Câmpie, înțelegându-se să ofere candidatura acestui ilustru bărbat al neamului românesc, care pe atunci se afla în România, la loc de frunte în viața publică. Dar *Papu Ilarian* li-a comunicat într-o scrisoare frumoasă motivele, cari îl împedecă să primească candidatura. Interesanta scrisoare, din care aruncă schinte prețioase iubirea de neam și de pa-

trie avută a espatriatului bărbat ilustru al trecutului nostru. — acum de mult decedat, — e următoarea:

„Inteligenților Români alegători din Câmpia Transilvaniei. Doriți compatrioți și scumpi amici! Am primit înștiințarea ce-mi faceți prin domnul *Feldrian* din Ludoș la 27 Maiu a. c., că într-o conferință preliminară ce ați ținut, v'ați înțeles a mă alege deputat la adunarea legislativă a Transilvaniei. Inima mea s'a umplut de bucurie, că v'ați adus aminte, cu atâta bunăvoință și încredere, de compatriotul și amicul vostru, a cărui inimă și cugetare nici odată n'a putut, nici va putea, fiți siguri, să se despartă vreodată de voi. Și cu toate acestea la întrebarea și propunerea ce-mi faceți, de a vă reprezenta în adunarea țerii, cu inima sfâșiată de durere mă văd silit a vă răspunde cade astădată, pe lângă toată dorința ce ași avea, mă află în neputință de a accepta mandatul cu care voiți a mă onora. E mai bine de un an de zile, decând adunarea și guvernul României m'au onorat cu dreptul de cetățean. A-această singură împrejurare, în ochii celor mai mulți, m'ar pune în imposibilitatea de a vă reprezenta în adunarea Transilvaniei. Voi însă știți, iubii mei, că acela care la 1848 a sacrificat tot ce a avut mai scump pentru libertatea și independența patriei sale, cel ce a privit de aproape și cu inima neînfrântă martiriul părintelui său, și lacrimile și suferințele mamei și ale surorilor sale: acela ori unde s'ar afla pe a-cest pământ, nu va să uite vreodată în viața sa datorințele ce are către patria nașterii sale. Nu luați în nume de rău scusarea amicului vostru, și întruniți-vă voturile asupra altui Român, demn de voi. Câmpia Transilvaniei, care mai mult poate decât alte părți ale românimei, a strălucit totdeauna prin numeroși patrioți, bărbați de inimă și de știință. Salutare și frăție, iubii compatrioți! Bu-

curești, 20 Maiu (1 Iunie) 1863. *A. Papu Ilarian* m. p.“

Alegerile au decurs neted și în cea mai bună ordine pretutindenea, ear rezultatul lor a fost trimiterea în dietă a următorilor deputați români naționaliști: *Aldulean* Ioan, consilier guvernial; *Anghel* (Angyal) George, secretar la curte; *Balașiu* Ioan; *Balomiri* Ioan senator; *Balomiri* Simeon; *Bilțiu* Stefan, canonic; *Bohatiel* Alexandru, prefect în Naseud; *Bohatiel* Mihai, jude primar în comitatul Dobăca; *Bologa* Iacob, consilier guvernial; *Eran* Ioan de Leményi, prefect în Făgăraș; *Butean* Vasile, prefect de comitat; *Cipariu* Timoteiu, canonic; *Demian* Petru, subprefect (solgăbirău); *Drăgușian* Codru Ioan, viceprefect al districtului Făgăraș; *Dunca* Paul, consilier guvernial; *Fekete* Ioan (Negruțiu) canonic; *Florian* Ioan, procuror; *Gaitan* Nicolae, consilier la tribunalul penal; *Hania* Ioan, protopop; *Hodoșiu* Iosif Dr. vicecomite în Zarand; *Ladai* August, prefect de comitat; *Lazaru* Alexandru, consilier guvernial; *Măcelariu* Ilie, prefect în Mercurea; *Maier* Ioan consilier de școale; *Manu* Gavril, jude primar; *Moga* Dimitrie, secretar guvernial; *Muresan* Ioachim, asesor la tribunal; *Nicola* Mateiu, prim-fiscal; *Orbonas* Mihail asesor la curtea de apel; *Popu* Petru vicariu gr. cat. în Hăteș; *Popea* Nicolae, protosinghel; *Popoviciu* Servian, secretar guvernial; *Fopp* Ladislau Vasile, viceprezidentul guvernial; *Fop* Leontin, asesor la tribunal; *Pușcariu* Ioan, prefect de comitat; *Rafiu* Ioan protopop gr. ort.; Dr. *Rafiu* Ioan, avocat; *Russu* (Orosz) Ioan, asesor de tribunal; *Șaguna* Andrei, baron, episcop; *Șipolaru* Ioan, asesor la tribunal; *Șuluțiu* St. Dionisie, asesor la tribunal; *Șuluțiu* St. Iosif, jude primar; *Sancialu* (Sâncelean) Antoniu, administrator al montanistice de fier; *Tulbaș* Ioan concipist la finanțe; *Vajda* Ladislau asesor la tribunal; și *Vlasa* Ilie, ca-

FOIȘOARĂ.

Literatură pentru tinerime.

Intemeierea de bibliotecă școlare e o cerință pedagogică însemnată și numai bucura ne putem, când vedem, că Venerabilele autorități bis-școlare la alcătuirea acestor biblioteci caută să ajute astfel cauzei, că se îngrijesc de compunerea listei cărților potrivite din toate punctele de vedere. Numai cu o bibliotecă asortată cu cărți bune și potrivite se poate promova cultura adevărată și educațiunea tineretului nostru. La această lucrare folositoare toți cei poftiți sunt dator să dea mână de ajutor.

În senzul ordinului cons. pomenit, am cetit așturatele 3 cărți și în cele următoare voi arăta pe scurt cuprinsul lor și valoarea lor din toate punctele de vedere. Aceste trei cărți sunt:

A) *B. Nemțeanu: O călătorie în lumea albinelor*, adaptare după un text german; 128 pag.

B) *Puțitz: Ce ne povestește pădurea*, un mănunchiu de povești, ed. II. 79 pag.; și

C) *Alex. Humboldt: Frivelști din natură*, trad. de C. Brătescu, 86 pag. —

A) O călătorie în lumea albinelor.

a) *Cuprinsul pe scurt*: Doi copii din casă aleasă, Ionel și Irina, se duc bucuroși în gră-

dină, unde au un brad mare și frumos și nicăiri nu se simțesc bine, ca sub umbra acestui brad. Aici sunt mai liberi, decât în casă, unde mereu îi supără dădaca cu multele ei sfaturi. Dar acum era năcazul, că Ionel avea să învețe o poezie despre „Albina cea harnică” și nu o putea prinde cu nici un preț. Amândoi copii se sfătoseau, cum ar putea face mai bine, să prindă poezia; în urmă Ionel aruncă cartea supărat pe poezie, în care se vorbește de sborul albinei și culesul de miere, în loc să se spună de acul albinei, care i se părea lui cel mai important lucru la albină. Apoi roirurile de albine! De ce nu se spune în poezie despre roirurile de albine? Poezia nu-l mulțamește. Astfel s'a încins între frațiori o vie discuție despre albine. Într-aceea se aude o mișcare între crăile bradului și spre mirarea lor văd sus o ființă mitică, — un silf cu fața roșie și veselă. — Era foarte curajos acel omuleț. Ionel îl ceartă, că ce caută în grădina lor, silful rade cu atâta putere de se răstoarnă din brad și se apropie de copii ștergându-și ochii de răs.

Silful le spune, că a ascultat conversația lor despre albine și îi vede copii deștepti, îi întreabă, că n'ar dori ei să cunoască mai deaproape viața albinelor, așa ca să intre cu el într'un stup? Irina se bucură de această propunere. Ionel însă se miră de prostia Irinei, căci ea nu se gândeste că e imposibil să intre ei în stup, fiind cel puțin de 1000 de ori mai mari decât gaura stupului. Silful însă îi liniștește

și le spune, că dacă voește să intre cu el în stup, se îngrijește de toate. Li va face pe amândoi copii atât de mici, încât pot pătrunde peste tot locul și apoi iar le va reda mărimea naturală. Mirați de aceasta, Irina îl întreabă de e cu adevărat un silf și-l întreabă de nume. Silful spune, că un silf nu se poate deosebi să-și spună numele unui muritor, dar dacă voiesc să-i dea un nume, să-i zică Statu-palmă-Barbacot. — Se descrie apoi cu deamănuntul, cum silful cântând un cântec de vraje îi micșorează pe copii atât de tare, încât acestora li se păreau acele de brad căzute pe jos cât trunchiurile de mari. Tot asemenea firele de iarbă. Copiii erau spăimântați de această prefecere, silful însă îi îmbună, le făcu aripioare și se luară toți 3 în sbor să ajungă într'un stup.

Se descrie, cum zboară în grădina de flori, cum li se par florile uriașe, cum dușmani năpraznici de mari ca vrabia și alte paseri prind albina, gândăcei și alte ființe mici, ba chiar și pe Ionel era să-l înghită și a scăpat într-o floare de lălea. — Aici fac cunoștință cu un trântor, care se bucură grozav, că poate face servicii Măriei Sale silfului, conducându-l în stup. Acesta spune, că stupul e gol, abia înfiripat sub conducerea reginei nouă, și el, cavalerul Trântor, — e favoritul reginei.

A arăta în felul de până acum întreg cuprinsul cărții, n'are rost; mă mărginesc să spun numai, că treptat se descriu nenumăratele călătorii ale copiilor și silfului în

stup, unde sunt totdeauna primiți de cavalerul Trântor și conduși. Astfel prin observare nemijlocită copiii trăesc întreg traiul albinelor. Văd și observă amănunțit rolul celor 3 soiuri de albine, lucrătoare, trântori și regina. Călătoriile se fac sistematic, conduse de silful atotștiutor, așa că copiii intrați în stup îl văd treptat cum prin munele lucrătoarelor crește, se înmulțește etc. Văd când umiți, — când încantați, — întristați, — înfricați etc. —

Cum aerizează lucrătoarele stupul, cum e păzită intrarea de lucrătoare, cum lucră cereșele (cari fac cearea), cum cară miere neobositele lucrătoare, cum fac faguri cu găurele exagonale, cum se poartă lucrătoarele cu regina, cum depune regina ouăle, cum grijesc doicele de hrănirea larvelor, cum curătesc unele murdăriile, cum petrec trântorii în trândăvie, cum ies albinele din larve. Ce se întâmplă, când iese câte o regină nouă, cum roesc albinele sub conducerea unei noi regine, cum își face noua regină sborul de nuntă, cum omoară albinele lucrătoare pe trântori, cum omoară larvele când vine câte un an rău și vine iarna fără să aibă destulă hrană, cum fură un stup mierea din alt stup mai slab, când e anul sărac, cum luptă cu diferiți dușmani etc. Apoi cum moare cavalerul Trântor, cum copiii sunt conduși de alt trântor, spătarul Baz; cum moare și acesta, — cum înormantează copiii pe prietini lor morți, cum îi părăsește silful, etc. etc....

Toate le văd și le admiră Ionel și

nonic. La oltă deci 46, cum se vede, în parte cea mai mare a lor funcționari publici.

Ca regaliști apoi au fost chemați la dietă din partea domnitorului următorii zece Români: *Barișu* George director de fabrică; *Dobra* Alexandru, episcop gr.-cat. în Lugoj; *Domzsa* George, consil. regesc; *Ioan* Constantin, senator în Brașov; *Manu* Petru consilier de finanțe; *Muntean* Gavril director de gimnaziu în Brașov; *Pop* Macedon Simeon preposit; *Popasu* Ioan protopop; *Suluțu* Alecsandru metropolit și Dr. *Vasiciu* Paul. Mai primise invitare ca al unsprezecelea regalist român și episcopul gr.-cat. *Alexi* din Gherla, care însă decedase înainte de a se deschide dieta. În preajma deschiderii dietei Români aveau așa dară 57 locuri în dietă, deputați și regaliști împreună, Ungurii și Secuii 54, iar Sașii 43. Majoritatea relativă o aveau deci Români și ei formau și partidul — guvernamental.

După ce au trecut Români ardeleni și peste greutățile luptelor electorale, a venit earăși *presa română* și a precizat punctul de mănecare pe care vor avea să-l țină în vedere reprezentanții poporului român din dieta țării. „*Telegraful Român*“, ziaru inspirat de episcopul *Șaguna*, scria în numărul 54 următoarele, deadreptul la adresa celor cu scaun și vot în dieta Ardealului:

„Regimul a făcut toate câte națiunile ardeleni au putut aștepta dela el pe drept. Acum este problema deputaților, ca și ei să facă toate acelea, câte alegătorii lor și regimul așteaptă dela ei pe drept. Ne luăm voo a pune această întrebare și a răspunde la ea: Ce așteaptă națiunea română dela deputații ei dietali? Fără îndoială așteaptă națiunea noastră dela deputații sei ca domniile sale strâns să se țină de petițiunile naționale, începând dela anul 1849 și continuând până la congresul anului acestuia. Sâmburele acestor petițiuni cuprinde în sine independența patriei și egala îndreptățire a națiunii noastre, în înțelesul cel adevărat ardelean. Națiunea numai în acest chip se poate mângâia și asigura în privința viitorului ei. Ea știe prea bine, că numai atunci se va bucura de egala îndreptățire ce-i compete ca unei nații, dacă va avea teritorii naționale cu municipii naționale (se înțelegea arondarea comitatelor după naționalități), precum aceasta o vede și la alte nații, pe baza dreptului de mai înainte. Noi sperăm, că reprezentanții națiunii noastre dela dietă se vor sprijini și

din partea reprezentanților acelor națiuni, cari sunt loiale și drepte către națiunea noastră, și numai reprezentanții acelei națiuni vor fi în contra postulatelor noastre drepte, cari nisuesc a se susține în supremație și vreau să ne împărtășască numai de drepturi personale, ear nu și naționale; însă cu asta nicicând nu ne vom mulțumi. Să nu ne temem însă, că vre-o națiune reprezentată în dietă ne va putea lipsi de dreptele noastre postulate, căci avem dovezi din regulamentele și din alte dispozițiuni ale guvernului, că *regimul împăratului nostru va să ne fie drept*, și așa cauza noastră națională este până astăzi cel puțin pe jumătate câștigată. Ceealaltă jumătate se va adaoga la dietă, și atunci vom fi mulțumiți în toate“...

Intre acestea deschiderea dietei a fost amânata pe 15 Iulie nou din motivul, că alegerile nu s'au putut termina la timp în toate cercurile electorale. Ear în otelul la „*Impăratul Romanilor*“ din Sibiu, (zidirea veche, care astăzi nu mai există), se lucra cu multă diligență la adaptările necesare, pentruca dieta acolo să-și poată ține ședințele. În sala cea mare, în frunte, era ridicat tronul, din catifea roșie, cu un baldachin frumos, tot de catifea roșie. În dreapta și stânga dela tron scaune pentru president, vicepresidenți, consilieri guverniali, etc. și tribuna oratorilor. Mai departe, în rând cu acestea, mese pentru secretari, mese pentru ziariști și stenografi. Ear în fața tronului tot mai ridicate, ca la amfiteatru, scaunele membrilor dietei, împărțite în centru, dreapta și stânga. De trei părți ale salei galerii pentru 250 persoane. Din sala mare intrări în alte sale laterale, locuri de întrunire pentru comisiuni, etc.

În preseara deschiderii dietei, membrii români se aflau aproape toți în Sibiu. „*Gazeta Transilvaniei*“ (numărul 51) i-a salutat cu următoarele frumoase cuvinte:

...„Dumnezeu să vă adune inimile într'un corp moral solid și compact, spre binele și fericirea patriei și a monarhiei unitare, spre consolidarea dreptului politic al națiunii române și spre clădirea edificiului concordiei eterne între națiuni, pe baza perfectiei egale îndreptățiri politice, întru toate, fără cea mai puțină umbră de supremație, sau preferențe! Aceasta e vergeaua magică ce va ferma în toate inimile patriotismul și renașterea încrederii frățești. Orice alte încercări vor îngenuchia mâne-poi-mâne cu părere de rău înaintea dreptății și a spiri-

tului timpului, care strigă neîncetat: Concordia, viribus unitis, și *mulțămire pe seama popoarelor!* Așa finirăm un ciclu de ari între lupte de apărare, stricătoare de medua vieții, cu toți, care de care în felul său. Acum jurnalistica cedează antepostul ei, apărut cu conștiință curată, aleșilor părinți ai națiunii. Darul Domnului să vă lumineze și să vă conducă toți pașii, ca să puteți dovedi lumii, că națiunea română e matură politicește, în reprezentanții ei. Că ea a eșit la înălțimea de desvoltare, de pe care privește cu dispreț la orice neghină desbinătoare ce ar putea face cât de puțină lacună în solidaritatea imperativă. Dumnezeu să vă ajute“...

Din România.

Mobilizarea.

România a mobilizat o jumătate de milion de oameni. În cercurile diplomatice se crede că acum ar fi rândul Bulgariei, ca de bunăvoie să facă ofertă de pace României. Dacă cei din Sofia vor întârzia mai departe cu ofertul, au să vorbească — tunurile. Armata română e pregătită.

Un membru al guvernului român a făcut unui redactor al ziarului „*Minerva*“ următoarea declarație:

Armata noastră e pregătită. Avem echipament pentru un număr cu mult mai mare decum se crede și material de războiu pentru un timp îndelungat. România dispune de un tezaur enorm, care îi permite să poarte un războiu cât de îndelungat și cu o armată cât de numeroasă. Starea economică excelentă din ultimii ani a contribuit în mare parte la mărirea tezaurului. În afară de aceasta țara noastră mai dispune de un stoc de rezervă. Să nu se uite, că datorită tot unui astfel de stoc de rezervă, Germania a câștigat războiul dela șaptezeci. Toate acestea — termină înaltul demnitar — dovedesc, că România s'a gândit la război și în timpurile de pace.

Crearea lumii.

De Dr. I. Brogu.

(Urmare).

Mituri egiptene

Indumnezeirea naturii de la început și adorarea ei, în Egipt, s'a desvoltat sub influința speculației învâțăților și-a preoților parte în panteism, parte în monoteism. Aflăm un șir întreg de legende cosmogonice lângă oltă în diferitele locuri sfinite din țara Nilului. Ce au comun aceste mituri, este Nun, adevăratul de la început, care era considerată ca principiul străvechi al vieții. În ea se ascundea totdeauna semintele tuturor lucrurilor. (Vezi H. O. Large la Chantepie de la Saussay, Religionsgeschichte I, 2, pag. 141. — Orelli, Religionsgeschichte, — Lukas Kosmogonien) Această teorie este foarte ușor de explicat în Egipt, deoarece an de an, după cunoscuta revărsare a Nilului se vedea cum răsărea cea vegetație bogată aproape unică, pe țărmurile lui extrem de fructifere.

vor face acum? „Albinele mici vor fi ele îngrijitoare atunci când s'or face mari?“ „Cum?“... „Are de gând să pună ouă?“ „Pentru ce?“... etc. etc., ce ne învederează alta, decât *interesul speculativ* al copiilor de a afla totul, de a afla cauzele, efectele etc. ale tuturor acțiunilor fie cât de mărunte și neînsemnate.

Din complexul de amănunte din viața albinelor se ridică apoi frumos în relief ce e esențial, rămânând neesențialul numai ca o garnitură plăcută și interesantă. Din conversația lor intimă vedem cum copiii raționează și cum își formează judecată proprie. Astfel se desvoltă *interesul logic*.

Ordinea, curățenia, regularitatea, punctualitatea etc. ce domnesc în stup; frumusețea fagurilor și forma lor admirabilă, împărțirea muncii, supunerea sub autoritatea reginei, îngrijirea ouălor, larvelor, apărarea de dușmani etc. etc.

Toate aceste desvoltări interese: când *estetic*, când *simpatetic*, când *moral* și mai ales totul, complexul acesta întreg de viață armonică și plină de rost, cu siguranța trezește în celitor o adâncă iubire și venerațiune către marele Creator, care a umplut cerul și pământul de bunătăți și lucrurile sale minunate și cu atât înțelepciune făcute. Deci și din punct de vedere *educativ* lectura, ce o oferă această cârtică, e de mare valoare.

(Va urma)

În apa originală de la început zăceau ascunse și ființe divine. Fie ce loc sfânt de sine, independent, considera pe zeul adorat la el, ca născut din Nun. Ra, cel mai adorat zeu al soarelui, s'a înălțat sau din această apă primordială, sau s'a născut dintr'un ou ca o pasere în chip de tănăr. Legenda de la orașul Heliopolis considera pe zeul local Tum de prima cauză a tuturor. Și el însă își trăgea originea tot din apa primordială. În această apă se mai aflau Omel (pământul) și Nut (cerul) ținându-se în brațe unul de celălalt. Tum îi desparte, producând pe Șu și pe Tefnet (probabil aerul și roua). Aceștia ridică pe Nut dela pământ. Astfel își poate începe soarele călătoria sa. Apoi sunt născuți și ceilalți zei din natură. După legenda dela Heliopolis este zeul Tot, care ascunde în apa primordială, simte dorința către o activitate creatoare. El separă elementele conținute în materia originală, și produce patru părechi de zei străși legați întreolaltă: Nun și Nunet, Heh și Hehet, Kek și Keket, și Nenu și Nenuet. Însemnătatea acestor ființe este nesigură. Unii au aflat în ele noțiuni filosofice și anume: materia, puterea, întunecul și pacea; totuș acestea par a fi simplu numai atributele unei speculații posteroare. Ce se poate stabili precis este, că și acestor mituri le-a servit de fundament o contemplare originală panteistică a unității dintre Dumnezeu și natură. Toate s'au format prin emanarea din starea primordială, care ascundea în sine germele lucrurilor dumnezeiești și omenești.

Mai limpede e exprimată această idee în mitologia indică unde lumea a fost creată din acea Una-singură.

Mituri indice.

Înzii aparțin popoarelor indo-germanice. Din înălțimile pline de omăt de la Nord-Vest; din platourile infinite ale Iranului s'au pogorât Ariei, adevărată aceea ce înseamnă totatăta cât *nobilii*, în țările mărețelor râuri Indus și Ganges; un popor războinic, puternic, vesel și iubitor de cântec, întocmai ca și vechii Germani, și așezară baza — în părțile Nord-Vestice ale Indiei cu două mii de ani înainte de nașterea lui Cristos — unei culturi înfloritoare și frumoase, adevărată așa numita cultură vedică despre care ne păstrează amintiri grandioase cântecelor și sentințele *Vedelor*. De la nord vest pribegiră ei apoi mai departe până la revărsarea râului Indus în vestul, și a râului Ganges în estul peninsulei acolo în țările ferbinți și pline de văpaia dogoritoare a soarelui tropic, cu cerul vânt în chis, cu parfumul lor greu de nard și aloe și cu vegetația lor foarte exotica. Aici au devenit un alt popor: sub cădura etufantă și eternă de amezii adormi viciioana și forța lor tinerească ce o aduseseră împreună din omătul candid al piscurilor, asemenea acelor mandle plante uriașe, ce se prăjesc în soare, și după ce sângele lor se amestecă cu sângele închis al locuitorilor de băstina, cu ochi migdalați, poporul arie plin de energie de pe vremuri se schimbă în acel Hindu fără voință și gingaș, cu obseala, cu nervozitatea și cu senzualitatea sa fudoasă, acel Hindu care vrea să fugă de oameni întocmai cum vrea să se ferească și de acel soare ucigător, de-acea mireasmă otrăvitoare și de acele dulci visări lunguroase, dar fără a mai putea face ceva...

Voința faptei este înlocuită cu o filosofie străină de lume, iar energia cu o visare vagă și plină de melancolie. Spiritul poporului își pierde echilibrul, și întocmai ca și aceea vegetație puternică tropică răsară în mijlocul lui mania de-a filosofa, de a cerceta ce se ridică apoi în casta Brahmanilor la o înălțime atât de amețitoare, încât pe nesimțite își pierde toată înțelegerea pentru adevărata viață! Ei încercară să cuprindă avizi începutul existenței în abstracții fără formă, dincolo de lumea concretă empirică. Deja în părțile mai nouă din poemele *Rigveda*, începutul acea filosofare detașată, dar cu deosebire ajunse la o deplină înflorire în așa numitele *Upanişade* și *Brahmane*. Zeii puterici și falnici de pe vremuri fără abandonări, ear atențiunea se concentra asupra puterilor tainice, ce tin legată la un loc firea și ființa omenească. Împotriva tainelor răsvrătite ale fenomenelor din natură, ei cercară să se apere cu nenumărate jertfe, a căror puteri mistice încercară să le explice; apoi cercetară rostul riturilor accesorii, și-al rugăciunilor, ce apăra pe om împotriva nenumăratelor spirite demonice, cărora le sunt dați spre pradă toți acei cari nu înțeleg cuprinsul secret al jertfei. Pretutindenea rolul principal îl joacă un haos complet de speculații ciudate, întunecoase și foarte adeseori groțesti, din care se ridică însă înțetul cu înțetul o idee mare, a tot cuprinzătoare, și anume că îndărătul acestei pluralități de zei și demoni, îndărătul acestui covor bizar de fenomene universale, se ascunde o singură forță fundamentală, care este atât temelia vieții individuale, cât și a fenomenelor universale, și această mare Una-singură, numită și et-

Irina, prefăcuți de silf în mici gânganii sburătoare.

Acesta e cuprinsul cărții pe scurt schițat.

B) Valoarea cărții.

1. Din punct de vedere al fondului.

Ca fond cartea e hotărât bună. Se espune în ea amănunțit și sistematic, — începând cu întemeierea stupului, — întreaga desvoltare treptată a stupului, cu întreg complexul de activitate a neobositelor insecte, încât cetind cartea cu atențiune, rămâne copilului întipărită o iconă atât de fidelă despre viața albinelor, cum nu s'ar putea câștiga nici pe departe pe altă cale, ca lecții ori ca descriere seacă științifică cât de cu sistem făcută. După o singură cetire cu atențiune cunoaște copilul deaproape viața albinelor.

2. Din punct de vedere al formei.

Forma în care li se arată viața albinelor copiilor dornici de a afla totul până în cele mai mici amănunte, e asemenea fondului corespunzătoare. Aproape întreaga povestire e în formă de dialog, resp, în toată descrierea predomină vorbirea directă, care face stilul mai viu, mai plăcut, mai interesant și atrăgător. Și aceasta s'a putut așa, că copiii sub vraja silfului deveniau decâte ori călătoriu la stup mici gânganii sburătoare, cari intrau în legătură cu trântorul, spătarul și astfel conversau despre cele ce nemijlocit observau, vedeau, — Numai limba

nu e peste tot locul destul de românească. Se vede foarte des, că cartea e tradusă, zicerile sunt lungi, și mai toate compuse și în formă de period și arată la tot pasul originalul german. Nu cunosc orig'nalul german, dar traducerea îi face impresia că nu e destul de liberă. Limbajul apoi nu e destul de popular, — las că Ionel și Irina sunt domnișori, cari beau cafea și cântă la clavier și povestirea e scrisă mai mult pentru copii de felul lui Ionel și al Irinei.

3. Valoarea educativă.

Un obiect de învățământ e mai de valoare educativă, când desvoltă mai mult și mai direct așa numitele interese pedagogice. Totasemenea stă lucrul și cu o lectură. Științele naturale desvoltă direct mai ales interesul speculativ și estetic, ear celelalte interese se nasc mai ales pe cale indirectă, mijlocită. Cartea aceasta în felul cum tractează subiectul putem zice, că desvoltă aproape toate interesele pedagogice direct.

Călătoriile la stup ofer copiilor mereu ocaziune să observe nemijlocit întreaga desfășurare a vieții albinelor și încă într'un mod plăcut, atrăgător, astfel *interesul empiric* al lor și al celitorului e la tot pasul viu. Parecă te simți însuși transformat într'un însoțitor al copilașilor și vezi cu ochii sufletești ca aveau viața admirabilă din statul albinăresc. Multele întrebări ale copiilor adresate când silfului, când cavalerului Trântor, etc. precum: „Ce este asta?“ „Ce

man sau Brahman, este și singurul lucru real, iar tot haosul incurcat toată năzuința universală nu-i altceva decât *Maya*, adică înșelăciune și părere sau iluzie. E un fel de monism panteistic, în care se rezolvă toată filosofia; această *Una-singură* este singura realitate, în care se pierde lumea și toate personalitățile singulare: *tu ești tu*, adică „aceea ești tu”; tu ești totuși și totuși tu; aceasta este formula monismului indic. Acestei filosofii panteiste i se dă expresie poetică și în următoarele versuri din *Rig-veda* X v. 129:

Atunci nu era neființă, și atunci nu era nici ființă. Nu era cuprinsul văzduhului, și nici cerul deasupra. Ce se mișcă oare acolo? Unde? Sub paza cui? Există atunci poate apa și adâncă genună?

Nu era atunci nici moarte, dar nici nemurire, Nu exista chipul zilelor și-al nopților, Nemigătat de nici un vânt al una-singură respira Din propria-i forță. Nimic nu era decât asta.

Intuneceam ascușe tot de întinerie, O cumpănire fără lumină a fost acest Totul început. Acope-ți de pustiu această *Una* goală: S'a născut numai prin forța văpașii interne.

De-aici s'a ridicat mai întâi iubirea, Ea, care a fost cea dintâi forță luată din sămânța spiritului, Înțeleptii căutând cu pricepere în inimile lor Au aflat înrădăcirea ființei cu neființa.

De-acum zădăresc și au întins ei măsurătoarea. Există acolo oare adâncul? Există acolo înălțimea? Aici erau împrăștiatori de sămânță, erau forțe; Jos, existența de sine stătătoare, iar sus forța întinderii.

Cine știe adevărul, cine poate să-l vestească? De unde s'a înfiripat, de unde a venit creațiunea? Zeii nu s'ajung până în depărtarea aceea, — Cine este acela, care știe de unde a venit ea?

De când a venit această creațiune, Dacă este creată, sau este necreată; Aceasta o știe numai el, cel ce vede toate de sus, În cerul cel mai înalt, — sau poate n-o știe nici el?

(Va urma).

NOUTĂȚI.

Din cauza sfintei sărbători, „Petru și Pavel”, numărul cel mai de aproape al ziarului nostru va apărea *Mercuri* la orele obicinuite.

Excursiunea absolvenților de teologie. Elevii, cari au terminat în anul acesta institutul teologic din Caransebeș, vor face sub conducerea profesorilor o excursiune prin Ardeal și Bucovina. Duminică vor vizita Sibiu. De aici au să treacă peste Bistrița la Dorna și Câmpulung, și vor cerceta Cernăuți și mănăstirile bucovinene.

† Marie Chendi. Aproape în același timp cu poetul Ștefan O. Iosif s'a stâns și scriitorul *Marie Chendi*. Bolnav de vreo doi ani, a căutat alinare în spitalul Pantelimon din București, unde a și murit. A trăit 41 de ani. A terminat seminarul teologic Andreian și facultatea de litere din Budapesta. Călva timp a lucrat la foaia noastră în calitate de colaborator intern. Afară de articole literare și critice, a tipărit frumoase ediții din Alecsandri, Eminescu, Creangă și alți autori mari. Od hnească în pace!

Concediu pe timpul secerișului. Un ordin ministerial permite să se dea concediu de trei săptămâni soldaților din serviciul activ, cu scop de a da mână de ajutor pe vremea secerișului. De favorul acesta se vor bucura în anul curent și soldații dela hovezime, cari până acum nu se împărțeau de asemenea favor. Trupele din Bosnia, Hertegovina și Dalmatia nu vor primi concediul amintit mai sus.

Ape mari. În urma ploilor din săptămâna aceasta, earș s'au revărsat apele. Orașul Bistrița și împrejurimile sa sunt greu bătute de potop. Circulația trenurilor cu Dejul este întreruptă. Pagubele sunt enorme. — Știri rele soseser și din părțile Devei, apoi dela Mișco și din orașele d'alungul Tisei.

Censură de avocat. Dl. Dr. Ștefan Hărăgus, a făcut în 3 Iulie a. c. examenul de liberă practică advocațială în Murăș-Oșorhei.

Monument compozitorului Verdi. Cu ocazia împlinirii de o sută de ani dela nașterea lui Giuseppe Verdi s'a inaugurat Duminică un monument, ridicat în memoria marelui compozitor la Trient. Este prima lucrare de felul acesta în Austria. La sebare a participat o mare mulțime de oameni veniți din Tirol.

Un nou tablou de Tintoretto. Într-o biserică din Laibach s'a descoperit un nou tablou de Tintoretto, prețuit de specialiști la suma de 50 mii coroane. Tabloul înfățișează pe Sfântul Nicolae în ornat de arhieru. Lucrarea este cam deteriorată și va avea trebuință de restaurare.

¹ Unii traduc văpaia cu *voința*.

² O altă traducere spune: Prin emanție din din univers s'au făcut zeii...

† Nicolae N. Țintea, comerciant, împărțit cu Sfintele Taine, după scurte și grele suferințe, și-a dat sufletul în mâinile Creatorului, Mercuri, în 9 Iulie st. n. a. c., la orele 2 dimineața. În etate de 40 ani. Rămășițele pământești ale decedatului se așează spre veșnică odihnă astăzi, Vineri, la orele 10 a. m., în cripta familială din cimitirul bisericii mari din Săliște. Fie-i memoria binecuvântată!

Reducerea emigrărilor. Guvernul ungar și guvernul croat au oprit emigrarea bărbaților în etate de 20—50 de ani. În timpul din urmă guvernul croat a publicat un nou ordin, care interzice emigrarea tuturor persoanelor de sex bărbătesc, dacă au implinit etatea de 17 ani. Jandarmeria dela granița croată va avea să controleze cu cea mai mare strictețe îndeplinirea ordinului dat.

Mașina de sburcat ca armă în război. Didier-Mason, aviator parisiens, intrase în serviciul revoluționarilor mexicani. A cucerit mai de multe ori văzduhul deasupra pozițiilor dușmane și a izbutit să arunce din aparat numeroase bombe, care au produs efecte nimicitoare. O singură bombă a omorât 52 de ostași.

Osândire. Procesul de trădare al căpitanului Rodrig Goliescu din armata română s'a terminat zilele acestea cu osândirea acuzatului: Goliescu a fost osândit la muncă silnică pe douăzeci de ani. Acuzatul a făcut recurs.

Uniforma pe scenă. Prefectul poliției parisiene a dat organelor sale subalterne o circulară, în care se spune că uniforme *germane* sunt oprite de a se purta pe scenă pentru a înconjura orice manifestațiuni dușmănoase.

Femeile în serviciu militar. La desbaterea asupra timpului de serviciu militar francez, s'a vorbit în camera deputaților și despre vechea chestiune: pot sau nu îndeplini femeile serviciu în armată? O damă, Dieulafoy, a declarat în numele soațelor sale de principii următoarele: „De ce n'am putea fi noi soldați? Cazul fecioriei de Orleans nu este unic în istoria Franței. Carol al VII-lea a reocupat tronul regal numai cu ajutorul unei femei. La asediul orașului Lyon femeile s'au luptat cu bravură alături de bărbați. O femeie a servit doi ani ca artilerist în armata lui Napoleon cel mare, ș. a.”

Prin Europa cu aeroplanul. Aviatorul francez Brindejone des Moulinais a făcut în ultimele trei săptămâni sborul cel mai lung, trecând dela o capitală la alta. Și adică: din 10 Iunie până în 2 Iulie a străbătut, în opt zile de sbor, cu totul 5000 de kilometri. S'a oprit în șase capitale europene. În 10 Iunie a sburat din Paris la Berlin și la Varșovia (1400 km) în zilele următoare iarăși a făcut drumuri de câte 400—700 km.: la Petersburg, Reval, Stockholm, Copenhaga, Haaga și Paris. Linia Paris-Berlin-Varșovia a parcurs-o cu trei pauze în timp de 12 ceasuri, pe când trenul expres o parcurge în 29 de ceasuri. Călătoria s'a făcut cu unul și același monoplan, sistem Morane-Saulnier, cu un motor de 80 cai putere. Brindejone des Moulinais e născut dintr-o familie de ofițeri francezi și n'are decât 20 de ani.

La fondul Episcopului Nicolae Popea pentru masa învățăcelilor meseriași au mai dăruit: P. C. Sa Filaret Musta, arhimandrit, vicar episcopesc, (Caransebeș) 10 cor.; Nicolae Borza, protopop (Făgăraș) și soția sa Ana n. Halmegiu, 1 cor.; Ion Nan, paroh (Sânpetru) și soția sa Hareti n. Furtună, 50 bani; P. C. Sa Dr. Iosif Tr. Badescu, protosinel (Caransebeș), 2 cor.; Ion Neagoe, paroh (Stremți), 50 bani; din lădița ucenicilor cor. 205. *La legatul Sabina Dr. Preda n. Andreia*, pentru ajutorarea copiilor din Câmpeni, aplicați la meserii, al aceluiași fond, au intrat dela Ion Botaș, învățcel tinichigiu, 25 bani; Octavian Veste-mean, mașinist tipograf, 20 bani; Nicolae Mohan, cul. tip. emer. 50 bani; Nic. Barbu, inv. lăcătuș, și Ion Comșa, inv. (Bruin), câte 30 bani; D. N. Cabadaciu, pictor bisericesc (Săliște), soția sa Maria n. Drăgan (Benic) și fica lor Maria, 1 cor. și Miorica Tordășianu, 10 bani. Pentru prinos, aduce calde mulțumiri, în numele comitetului „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”: Vic. Tordășianu, președinte.

Petrecere în Poiană. Tinerimea studioasă din comuna Poiana (comit. Sibiu) invită pe toți binevoitorii și sprijinitorii săi la obicinuită petrecere de vară, ce se va aranja în 7/20 Iulie a. c. în romantica pădure „Staule”. În caz de timp nefavorabil petrecerea se va ține în Duminică următoare.

Conferențele învățătoarești.

Convocare.

Învățătorii aplicați la școalele noastre confesionale populare din protopresbiteratul gr. or. rom. Deș, sunt prin această îndatorată a participa la *conferența învățătoarească* tractuală, ce se va ține în Deș la 6/19 Iulie a. c. 9 ore a. m. în școală.

Program:

1. Serviciu divin cu invocarea Duhului Sfânt la 7½ ore dimineața.
2. Deschiderea și constituirea conferenței și constatarea celor prezenți.
3. „Aratás”, material de convorbire din limba maghiară cu cl. IV-a de Ioan Perce din Osoiu și Nicolae Cristea din Chiuești.
4. „Contractul”, material din stilistica română cu cl. V-a, de B. Farcașiu și Ioan Ciupe din Goștita.
5. „A négy évszak”, material de convorbire din limba maghiară cu cl. II-a, de August Micle din C. Corabie și Mih. Oros din Baba.
6. „Metalele nobile”, material din istoria naturală, lecțiune practică cu cl. IV-a, de George Prigoană din Măgoșja și George Bilboacă din Gârboiu.
- Temele acestea sunt a se lucra în scris.
7. Închiderea conferenței.

Deș, 6 Iunie 1913.

Teodor Herman
prot. gr.-or.

Internatul școalelor medii gr. or. române din Brașov.

În internatul școalelor medii gr. or. române din Brașov se primesc elevii școalelor românești (gimnaziu, reale, comerciale) din Brașov.

Clădirea e impozantă, aproape de școală și are: a) sale spațioase și luminoase de dormit (cu paturi de fier, cu somieră de și saltea), b) sale luminoase de studiu, c) sale separate de mâncare (sofragerii), d) coridoare spațioase, închise, luminoase și încălzite, e) conduct de apă (din izvoare de munte), f) local propriu de baie cu dușuri, g) încălzire centrală (calorifer) h) infirmerie (spital) în grădină, i) grădina mare cu pomi, l) cât mai curând: lumină electrică. Elevii internatului vor avea: a) hrană bună, variată și igienică, b) control la prepararea lecțiilor, c) baie, d) tratament medical, e) supraveghere, lăsându-li-se însă peste zi și libertatea cuvenită.

Internatul e proprietatea școalelor și bucătăria se conduce în regie proprie.

Taxa de elev e 700 cor. pe an și se plătește în patru rate anticipative, eventual și lunar.

Condițiunile de primire. Cererea de primire se va da până în 15 Iulie v. și va fi însoțită de următoarele acte: 1. ultimul testimoniu școlar, 2. act de naștere, 3. act de revaccinare (numai pt. elevii claselor I—IV. gimn. și reale), 4. atestat medical, că elevul e sănătos, 5. declarațiune legală, că părinții se supun normelor cuprinse în regulamentul internatului și admit în caz de proces competența judecătorească din Brașov.

Fiecare elev va aduce cu sine: 6 cămăși de zi, 4 cămăși de noapte, pantaloni de baie, 6 ismene, 12 batiste, 12 părechi de ciorapi, 6 ștergare, 3 cearceafuri de pat, 1 plapomă cu nasturi, 3 cearceafuri de plapomă cu găuri pentru nasturi, 1 pernă de cap, 3 fețe de pernă, per. e de cap, de dinți, de haine, peptene de și rar, săpun, 2 părechi de ghete, 4 servete de masă, chipiul și uniforma obligată la școalele noastre din Brașov.

Toate aceste lucruri trebuie consemnate într'un inventar, scris în 2 exemplare.

Părinții vor însemna cu arnicu roșu rufele și hainele, cosând pe ele numărul, ce se va da din internat deodată cu răspunsul de primire. Rufe defectuoase (sdrențuite) nu se primesc.

Pentru asigurarea locului în internat se cere plăti-ea momentană a taxei pe una sau mai multe luni. Orice epistole precum și banii se vor trimite la adresa: Ioan Petrovici, profesor la gimnaziul gr. or. român din Brașov (Brașov), care va da toate informațiunile și deslușirile necesare.

Ca să nu fie nimenea expus de a fi refuzat în momentul ultim, e bine ca cererea de primire, sau cel puțin de prenotare, să se trimită cât mai curând!

Brașov, Iunie 1913.

Pentru direcțiunea internatului:

Ioan Petrovici,
profesor.

(Strada Prundului — Porond u. Nr. 39).

Cărți și reviste.

Anuarul XXVII al școlii civile de fete cu internat a „Asociațiunii”, p. 1912—13, publicat de Dr. V. Bologa, director. Sibiu, Tip. Arhid. 1913. — Conține: Harta statistică în instrucția geografică, de Victor Stanciu. — Personalul școlii se compune din 1 director, 6 profesori și profesoare, 2 ca-tișeți, 8 instructori; al internatului d'n 1 directoare, 1 medic de casă, 2 guvernante și 3 bone. Au fost înscrise în patru clase și curs complementar: 127, eleve dintre acestea 87 interne, 40 externe. Inscririle pe 1913/14 se fac în 1—6 Septembrie stil nou.

Raportul al 50-lea despre gimnaziul superior fundational din Năsăud pe 1912/13 publicat (românește și ungurește) de Ioan Gheție director. Bistrița, t.p. G. Mathei. — Cuprinde: Dante Alighieri, conferință de V. Bichigean. — Gimnaziul are 1 director și 16 profesori. Școlari: 305, între cari 82 greco-orientali. La examenul de maturitate au fost admiși 35 de candidați, au trecut examenul 25.

Masa studenților români din Brașov. Darea de seamă a XV pe anul de gestiune 1912/13, de Virgil Onișiu, director. Brașov, Tip. A. Murășanu: Branice & Comp. — Au fost primiți la masa studenților 36 elevi. Și anume: 26 elevi s'au împărțit cu p-ânz gratuit, plătindu-se din fondul mesei pe lună câte 22 cor. de elev, ear 10 elevi au fost primiți cu beneficiul pe jumătate. S'a cheltuit în anul școlar 1912/13 suma de 6046.46 cor. Averei mes-i studenților este de 68,330 cor. 03 fileri, cu o creștere, față de anul trecut, aproape de 5 mii cor. — O-i ce dar, cât de modest, este bine primit. A se adresa către directorul școlilor medii gr. or. române în Brașov.

Anuarul Institutului teologic și pedagogic român gr. or. al diecezei Caransebeșului, pe 1912/13, Tip. Diecezană. — Cuprinde: Literatura religioasă și istorică la români la începutul veacului al 19 lea, de Ves le Loichița. — Corpul didactic stă din: 1 director, 10 profesori și 1 învățător la școala de aplicație. În secția teologică au fost 39 elevi, în cea pedagogică 28 elevi, cu totul 67. Biblioteca prof. din secția teologică are 935 volume, din cea pedagogică 805 volume. Școala de aplicație, cu șase clase, a fost cercetată de 22 școlari. Inscririle la institut se fac în 2—4 Septembrie st. v.

Colecțiune de cântece și coruri în 2 și 3 voci, pentru școlile populare și medii, și pentru reuniunile de cântări, de G. Fl. Presmereanu. Dedicată învățătorimii. Litografia Herz, Brașov. O broșură de 33 pp. Prețul 1.50 coroane. — Cuprinde 40 bucăți religioase lumești și patriotice: unisono, în 2 și 3 voci. Unele sunt arătate ca lucrări originale, altele prelucrate după compozitori cunoscuți. Colecția va face, credem, bune servicii celor pentru cari e destinată. Câteva versuri, (ca bună oară cele dela pag. 7: „Prin zăpadă rece foarte... Să nu fii dormind ca moșul fără simțământ” ș. a., prea siluite pentru a fi edificatoare), se vor în-lătura la o altă ediție.

Mersul trenurilor în Sibiu.

I. Plecare.

1. La Ocna: 9.6 ore n. de a., 2 ore și 3.30 d. a.; 9.8 seara. Acest din urmă numai Sâmbăta, Duminică și în sărbători.
2. Spre *Copșa mică*: 7.27 n. d. a., 1 d. a., 4.33 d. e., 7.20 seara, 11.10 noaptea.
3. Spre *Vințul de jos*: 3.5 noaptea, 7.37 dim., 10.35 n. de a., 4.51 d. a.
4. Spre *Făgăraș*: 4.20 noaptea, 1.42 d. a., 5.42 d. a.
5. Spre *Turnu-roșu*: 4.6 noaptea, 12.56 d. a., 4.42 d. a.
6. Spre *Agnita*: 7.43 n. de a., 4.8 d. a.
7. Spre *Cisnădie*: 5.21 dim., 7.30 dim., 1.29 d. a., 9.13 seara. Duminică și în sărbători mai pleacă la 3.56 d. a.

II. Sosire.

1. Dela Ocna: 11.28 n. de a., 3.17 d. a., 8.19 seara. Sâmbăta, Duminică și în sărbători mai sosește seara la 10.48.
2. Dela *Copșa mică*: 3.59 noaptea, 7.45 dim., 11.49 n. de a., 5.18 d. a., 8.56 seara.
3. Dela *Vințul de jos*: 6.40 dim., 11.39 n. de a., 4.29 d. a., 8.46 seara.
4. Dela *Făgăraș*: 7.16 d'im., 12.27 d. a., 8.59 seara.
5. Dela *Turnu-roșu*: 11.50 n. de a., 3.37 d. a., 10.27 seara.
6. Dela *Agnita*: 6.46 dim., 2.36 d. a.
7. Dela *Cisnădie*: 7 dim., 1.18 d. a., 3.18 d. a., 10.44 seara. Duminică și în sărbători mai sosește la 8.3 seara.

Nr. 280/1913.

(159) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de învățători la școalele noastre din comunele mai jos însemnate din tractul Dobra, se scrie concurs cu termen de **30 zile**, dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Rădulești**, cu salariu de 600 cor. dela comuna bisericească, și restul prescripției de lege, — precum și eventualele cvincenale, — întregire dela stat, pe baza documentelor învățătorului ales, întregire pusă în vedere prin rescriptul ministerial Nr. 136061/1912; cvartir corespunzător în edificiul școlii, — și lemne de foc (12 m. cub.), din cari se va încălzi și sala de învățământ.

2. **Tisa**, cu salariu de 600 cor. dela comuna bisericească, iar restul prescripției de lege — ca întregire dela stat, ce se va cere pe baza documentelor învățătorului ales; cvartir corespunzător în edificiul școlii și 5 stânci lemne de foc, 1/2 pentru învățător, iar 1/2 pentru încălzitul salei de învățământ.

Învățătorul ales este îndatorat a instrui și elevii de repetiție, apoi a instrui toți elevii în cântările bisericești și a-i conduce la biserică.

Cererile de concurs se vor așterne subsemnatului oficiu în termenul deschis.

Concurenții să se prezenteze în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Dobra, la 25 Iunie 1913.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. rom. al tractului Dobra, în conțelegere cu comitetele parohiale.

Iosif Morariu
protopop.

Nr. 447/1913.

(146) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Vima-mică**, (Drăgavilma), biserica din jos, devenită vacantă prin moartea parohului Grigorie Roman, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B. pentru congruă, pe lângă observarea dispoziției § 26 din regulamentul pentru parohii.

Cererile de concurs să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar reflecții să se prezinte în parohie pentru a cânta, cuvânta, eventual a celebra.

Lăpușul-unguresc, la 5/18 Iunie 1913

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al tractului „Cetatea-de-peatră”, în conțelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu
protopop.

Nr. 436/1913.

(145) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III **Poianaporceului** (Lăpospatak), în sensul ordinului consistorial din 30 Aprilie 1913 Nr. 5379 Bis. se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B. pentru congruă.

Cererile de concurs să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar reflecții să se prezinte în parohie pentru a cânta, cuvânta, eventual a celebra.

Lăpușul-unguresc, la 5/18 Iunie 1913.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al tractului „Cetatea-de-peatră”, în conțelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu
protopop.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. II **Sacelul-Marmației**, protopresbiteratul Dejului, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt următoarele:

1. Din „Fondul Rudolfin” arhidiecezan 800 cor. (optute), solvibile în rate trilonare.

2. Dela credincioși — circa 200 familii — câte o ferdă de ovăș de familie (30 lire) în valoare de 400 cor.

3. Locuință în natură constatătoare din 3 odăi și grădină.

4. Venitele stolare uzitate, cari se evaluează la suma de 800 cor. (optute).

Reflecții își vor așterne rugărilor lor concursuale, instruite conform normelor în vigoare în termenul indicat la consistorul arhidiecezan, având — pe lângă observarea dispozițiilor regulamentare — a se prezenta în comună, spre a celebra, cânta și a face cunoștință cu poporul.

Sibiu, din sedința consistorului arhidiecezan, ca senat bisericesc, ținută la 18 Iunie 1913.

(148) 2—3

Consistorul arhidiecezan.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian.

Nr. 410/1913

(143) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor de învățători în comunele bisericești mai jos însemnate din protopresbiteratul „Cetatea-de-peatră”, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Costeni**, cu salariu de: 300 cor. dela comuna bisericească și 700 cor. ajutor de stat; 20 cor. relut de grădină și cvartir în natură.

2. **Curtiușul-mic**, cu salariu de: 200 cor. dela comuna bisericească, 100 cor. ajutor dela P. V. Consistor arh., și 700 cor. ajutor cerut dela stat; grădină și cvartir corespunzător în natură.

3. **Vima-mare**, cu salariu de: 600 cor. dela comuna bisericească și 400 cor. ajutor de stat, ce va cere pe baza documentelor celui ales; cvartir în edificiul școlii și grădină în natură.

Concursurile înzestrate cu documentele recerute să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar concurenții să se prezinte în comună spre a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Lăpușul-ung. (Magyarlápös), 15/28 Iunie 1913.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al tractului „Cetatea-de-peatră” în conțelegere cu comitetele parohiale.

Andrei Ludu
protopop.

Anunț de licitațiune.

Pe baza preliminarului de spese aprobate de Prea V. Consistor sub Nr. 6747 Epitr. din 1913 prin aceasta publicăm licitațiune mivendă pentru zidirea bisericii gr.-or. din **Telechirecea**, tractul Făgăraș.

Licitația se va ține la **12 Iulie st. n.** la 3 ore în casa parohului subsemnat.

Comuna bisericească va da cărămida, nășipul, petrișul precum și cărăușile dela gara Făgăraș până la locul destinat.

Prețul strigării este de 7000 coroane, iar licitanții au se depune înainte de licitare un vadiu de 10%.

Condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parohial din loc.

Comitetul parohial are drept de a alege pe acela dintre minus oferenti, pe care îl va afla mai apt.

Telechirecea, la 12 Iunie 1913 st. v.

Iosif Martin
prez. com. par.

Damaschin Anghel
notar.

(147) 3—3

Licitațiune voluntară din mână liberă.

Casa din strada poplăcii (Quergasse) Nr. 6—8 (Cafee Restaurant Unicum) numărul topografic 994 Z. 6924/400 în cărțile funduare sibieni. Constatătoare din localitățile cafenelei o sală mare, două popicării, cu mai multe localități laterale, o ghetărie și localitate frigoriferă, mai multe pivniți și încălzire centrală — se va vinde în **16 Iulie st. n.** 1913 la 11 ore a. m. în sala Unicum din mână liberă.

Prețul strigării: 190 000 coroane.

Înaintea începerii licitațiunii, doritorii au se depună un vadiu de 19.000 — cor. care sumă se va bonifica cumpărătorului din prețul vânzării, iar celorlalți licitanți se va restitui imediat după terminarea licitațiunii.

Contractul de cumpărare e a se iscăli imediat după terminarea licitațiunii atât de cumpărător, cât și de proprietar.

Cu detalii servește avocatul Dr. Carl v. Larcher, Grosser Ring 12. (153) 2—2

Nr. 248/1913 of. pprezbit. (154) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățătoarești dela școalele elementare confesionale gr.-or. române din comunele mai jos însemnate prin aceasta se publică concurs cu termen de **20 zile**, computat dela prima apariție a acestui concurs în ziarul „Telegraful Român”.

1. **Diug**, cu salariu anual de 1000 cor., din care 500 cor. dela popor și 500 cor. ajutor de stat, care se va cere pe baza documentelor învățătorului ales. Cvartir în edificiul școlii confesionale și jumătate parte de lemne din pădurea ce compete școlii confesionale. Grădină sau relut de 20 cor.

Dela învățător se recere, ca să poseadă limba maghiară în mod corespunzător.

2. **Negrilești** cu salariu anual de 1000 cor., din care 300 cor. dela popor și 700 cor. ajutor de stat, promis deja a fi asigurat pe numele învățătorului ales, — cvartir în edificiul școlii și grădină ori relut de 20 cor.

3. **Poiana-Blenchi** cu salariu anual de 1000 cor., din care 240 cor. dela popor și 760 cor. ajutor de stat, ce se va cere pe baza documentelor învățătorului ales, cvartir natural și grădină.

4. **Clubanca** cu filia **Clubănceu** cu salariu anual de 1000 cor., din care 276 cor. dela popor și 724 cor. ajutor de stat, ce se va cere pe

baza documentelor învățătorului ales. Cvartir în edificiul școlii și grădină.

Învățătorii dela aceste posturi sunt îndatorati a propune și religioșii, a instrui pe elevii din școala de toate zilele și din cea de repetiție în cântările bisericești a-i conduce în Dumineci și sărbători la biserică și a cânta cu ei acolo la liturgie.

Concurenții au așterne rugărilor concursuale instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterial în Deș în termenul deschis și cu prealabila încunoștințare a mea a se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare în biserica parohială pentru a cânta și a se face cunoscuți poporului.

Deș, 17 Iunie 1913.

Oficiul protopresbiterial al tractului gr.-or. Deș în conțelegere cu comitetele parohiale competente.

Teodor Herman
protopresbiter.

Apa minerală naturală „HEBE” din Sângeorgiul-român.

Această apă minerală alcalină muriatică bogat în acid carbonic natural se întrebuițează cu strălucite succese de vindecare:

- a) la boale acute și cronice de stomac și intestine;
- b) la diaree nervoasă;
- c) la boalele cronice de ficat, fiere, splină și rărunchi;
- d) la rachitism, osteomielită, osteoporoză;
- e) la catarh de vezică și rărunchi;
- f) la haemorrhoides;
- g) la boalele catarhale de laringe și plămâni;

Ca apă de masă are un gust plăcut și amestecată în egală cantitate nu colorează vioul. E un bun mijloc profilactic contra epidemiilor.

Această apă minerală are aceeași eficacitate ca apele minerale din Vichy, Fachingen, Gleichenberg, Bilin, din Malmás, Békáz.

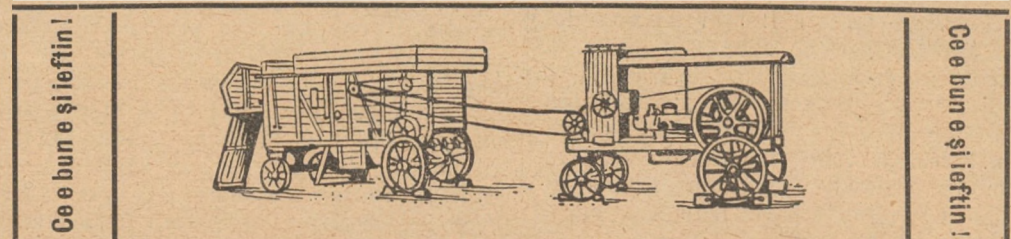
Prețul apei per litru 24 fileri, — sticlele goale se socotesc cu 16 fileri și tot așa să se primească.

Depozit general pentru Sibiu și jur la băcănia

(142) 3—

N. ONIȚIU, Sibiu.

„AGRICOLA”, întreprindere de mașini agricole și motoare BUDAPEST, V. Kőrall-utca 9.

Motoare de oleu brut originale suedeze și originale Diesel pentru instalațiuni de mori și pentru alte scopuri industriale. **Locomobile de benzină și oleu brut** pentru garnituri de treierat, cari funcționează în toată țara spre deplina îndestulare a cumpărătorilor.

Se află pururea în depozit.

Prețuri moderate. Condițiunile cele mai favorabile de solvire în rate pe mai mulți ani. Catalog de prețuri și deslușiri de specialitate se dau la cerere gratuit și franco.

(100)

10—12

Correspondență românească.

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, în dată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

(183) 4—52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intens, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toace de metal.

Prețouranturi ilustrate gratis.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane,

Aviz.

— Să sprijinim arta română. —

Aduc la cunoștință on. public, că după un serios studiu ce am făcut, bisericii mari, cu ajutorul Prea Ven. Consistor din Sibiu, m'am stabilit în comuna mea Agârbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: **Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiți — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile.** În timpul de toamnă și iarnă ori ce icoane portative (mobile) care le pot executa acasă, le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baci,
pictor bisericesc.

(Agârbiciu—Sz. Egerbegy)

(46) 83—

Favoritul mijloc de înfrumusețare a damelor din elită este

CREMA-MARGIT a lui Földes.

Această pomadă de obraz o folosește în toată lumea multe milioane de dame, fiind pe baza cercetărilor științifice cel mai nou produs de cremă pentru obraz, și după afirmarea renumiților chimiști e cel mai bun și nestrăicis mijloc pentru înfrumusețarea și rafinarea obrazului, cu cel mai rapid și sigur efect.

În restimp de vre-o câteva zile dispar toate crețele, linițele, petele de ficat și toate spușele.

b) (91) 4—7

Crema Margit a lui Földes

înfrumusețează nu numai obrazii, ci îi îngrijește și scutește de toate influențele anotimpului, a soarelui și a vântului.

Contra imitațiunilor se Vă feriți! — Se află în toată lumea.

Un borcănel costă 1 și 2 cor. Săpun Margit 70 fil. Pudră Margit cor. 120.

Expedițiuni poștale prin producătorul:

Coloman de Földes,

farmacist în ARAD.

Se află în Sibiu la: Carl Frisch, Fabricius Guido, Meltzer Gusztáv, Meltzer Parfumerie, I. C. Molnár, Moscher Károly drog., Müller Károly drog., Pischl Károly. În Agnita: Wilhelm Frühlich. În Sibiu: A. W. Lingner.

În Mediaș: Ubert József.